

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **M. U.**
bytem X

zast. advokátem Mgr. Tomášem Maxou
sídlem Petrská 1136/12, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem třída Tomáše Bati 21, 760 01 Zlín

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2022, č. j. KUZZ-12255/2022, sp. zn. KUSP-5555/2022/Dop/Ků,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobce byl rozhodnutím Městského úřadu Uherský Brod (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“) ze dne 17. 12. 2021, č. j. MUUB/56768/2021/OSD, sp. zn. MUUB/32642/2021/OS-D/Po (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o přestupku“) shledán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 a § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích (dále jen „zákon o silničním provozu“). Těchto přestupků se měl žalobce dopustit dne 3. 7. 2021 ve X hod v obci B. Žalobce při řízení motorového vozidla ve směru jízdy na P. držel v pravé ruce mobilní telefon. Při silniční kontrole se na výzvu policisty odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn jinou návykovou látkou. Tímto jednáním měl úmyslně porušit § 7 odst. 1 písm. c) a § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu. Za přestupkové jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 40 000 Kč, zákaz řízení motorových vozidel na dobu 18 měsíců a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.
2. K odvolání žalobce proti rozhodnutí o přestupku bylo vydáno rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2022, č. j. KUZL-12255/2022, sp. zn. KUSP-5555/2022/Dop/Ků (dále jen „napadené rozhodnutí“). Jím bylo rozhodnutí o přestupku změněno tak, že ze skutkové věty výroku o vině bod 1, který se týká přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o silničním provozu, se vypouští věta: *„Při silniční kontrole na výzvu policisty nepředložil svůj řidičský průkaz a na výzvu policisty se odmítl podrobit vyšetření ke zjištění, zda při řízení vozidla nebyl ovlivněn jinou návykovou látkou.“* Ve zbytku bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno, nebyla změněna právní kvalifikace skutku, ani výrok o sankci.
3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Zabýval se namítanou podjatostí oprávněné úřední osoby prvostupňového orgánu a dále přestupkovým jednáním, které je obviněnému dáváno za vinu. Žalovaný konstatoval, že prvostupňový orgán zjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností. Žalovaný našel vadu prvostupňového rozhodnutí spočívající v neprokázání skutečnosti, že žalobce nepředložil při policejní kontrole řidičský průkaz. Skutkovou větu prvostupňového rozhodnutí proto změnil tak, aby obsahovala pouze jednání řidiče, které mu bylo touto částí výroku dáváno za vinu. Žalovaný se ztotožnil s trestem, který byl žalobci uložen prvostupňovým orgánem. Uložení správního trestu pokuty mírně nad polovinou sazby a uložení správního trestu zákazu činnosti v polovině zákonného rozpětí je v případě obviněného s přihlédnutím k přitěžujícím i polehčujícím okolnostem zcela namístě. Žalovaný konstatoval, že uložení správního trestu v nižší výměře by dostatečně nenaplnilo svou represivní, výchovnou a nápravnou funkci.

II. Žaloba

4. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítl, že výzva k provedení testu na návykové látky byla pomstou ze strany pprap. K., protože žalobce nesouhlasil s uložením příkazového bloku. Nemůže obstát zdůvodnění, že pprap. K. ucítil z vozidla závan konopí za situace, kdy tento zápach necítil jeho kolega prap. Z. Zneužití výzvy by mělo být hodnoceno v rámci posuzování přestupku.
5. Pprap. K. žalobce nevyzval k podrobení se vyšetření na přítomnost jiné návykové látky. Pouze se ho zeptal, zda vyšetření odmítá. Sugestivní otázka nemůže být kvalifikována jako výzva podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu. Výzva musí být dostatečně zřetelná, dostatečně konkrétní a musí být patrné i následky neuposlechnutí výzvy. Z

provedeního dokazování nelze bez pochybností dospět k závěru o tom, že žalobce byl kvalifikovaně vyzván k tomu, aby se podrobil vyšetření na jiné návykové látky.

6. Žalovaný prokázaný obsah výzvy v napadeném rozhodnutí bagatelizuje, pokud uvádí, že rozhovor navazuje na předchozí průběh silniční kontroly. Na videozáznamu mělo být podle žalovaného zachyceno pouze neformální ujištění policisty o tom, že se žalobce testu nepodrobí. To však neodpovídá provedenímu dokazování. Pprap. K. potvrdil, že výzva zachycená na videozáznamu byla stejná jako předchozí výzva.
7. O zájmu policistů přitížit žalobci svědčí i to, že policisté v úředním záznamu chybně uvedli, že řidičský průkaz nebyl předložen. Dle úředního záznamu měla být žalobci zakázána další jízda, což je však v rozporu s videozáznamem. Policisté neuvádějí pravdu ohledně podstatných okolností silniční kontroly. Postup policistů zpochybňuje jejich důvěryhodnost i dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63. Údajná výzva totiž navazovala na nesouhlas žalobce s uložením příkazu na místě.
8. Prap. Z. při výsledku uvedl, že si držení telefonu žalobcem nevšimnul, ačkoliv vozidlo sledoval také. To oslabuje věrohodnost pprap. K. Jestliže údajné držení telefonu bylo vidět několik vteřin, je krajně nepravděpodobné, aby ho neviděl prap. Z.
9. Nesprávný je též závěr žalovaného o tom, že v daném případě nejsou pochybnosti o nepodjatosti oprávněné úřední osoby. Tato osoba je prostřednictvím sociální sítě Facebook v přátelském vztahu s prap. Z. Je zřejmé, že přátelský vztah mezi členem policejní hlídky (svědkem) na jedné straně a oprávněnou úřední osobou na straně druhé, může zakládat důvodné pochybnosti o její nepodjatosti. Žalovaný tuto výhradu odmítl, aniž by prováděl další zjišťování. Alibisticky přenesl důkazní břemeno na žalobce. Žalobce navrhl provedení výsledku dotčených osob ohledně jejich vztahu, k čemuž se však žalovaný nevyjádřil. Žalovaný se však k tomuto návrhu nevyjádřil. Takový postup zakládá zásadní procesní vadu spočívající v opomenutém důkazu.
10. Žalobci byl uložen poměrně přísný správní trest, jehož výše nebyla správně odůvodněna. Skutečnost, že se žalobce dopustil dvou přestupků není opodstatněním výše trestu. Přestupek držení telefonu je zcela banální oproti přestupku dle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Správní orgány považovaly za přítěžující okolnost předcházející odsouzení žalobce za přestupky v roce 2020 a 2019. Žalobce se nikdy nedopustil přestupku spočívajícího v odmítnutí vyšetření na přítomnost návykové látky, ani řízení pod vlivem návykové látky. Během 1,5 roku před silniční kontrolou se nedopustil dopravního přestupku. Správní orgány nevysvětlily, proč nebyl analogicky aplikován institut zahlazení odsouzení ve smyslu rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec č. j. 60 A 1/2013-49.
11. Žalovaný fabuluje o okolnostech spáchání přestupku. Uvedl, že se jedná o frekventovanou silnici. To však nebylo během přestupkového řízení vůbec řešeno. Ke skutku došlo v sobotu večer, kdy je provoz velice mírný, jiné to nemohlo být ani v Bojkovicích. Nejedná se tak o přítěžující okolnost. Rovněž takto nelze přičítat žalobci k tíži skutečnost, že odvracel zrak od řízení. Nebylo prokázáno, že tak žalobce učinil, a navíc by se jednalo o dvojí přičítání téhož. Držení telefonu je zakázáno právě z tohoto důvodu.

III. Vyjádření žalovaného

12. Podle žalovaného není dán žádný důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Žalobní námitky se téměř kryjí s námitkami, které obviněný vznášel v obou stupních správního řízení. Až na jednu výjimku nepřináší nic nového.
13. V důvodu provedení testu na návykové látky nelze spatřovat pomstu, jak žalovaný vysvětlil v odstavcích 30 až 33 napadeného rozhodnutí. Vyplňování oznámení o přestupku je běžnou náplní pracovní činnosti policistů. S námitkou týkající se obsahu výzvy k orientačnímu vyšetření na přítomnost návykové látky se žalovaný vypořádal v odstavcích 34 až 39 napadeného rozhodnutí. Námitka žalobce předpokládá, že žalobce nepochopil, k čemu jej policisté vyzývají. Nic takového však videozáznam nezachycuje a ani to žalobce netvrdí.
14. Napadené rozhodnutí se vypořádalo i s průběhem silniční kontroly v bodech 43 a 44 napadeného rozhodnutí. Správní orgány neshledaly nevěrohodnost policistů. V projednávané věci nebyla provedena žádná přehnaně horlivá ani rozsáhlá kontrola.
15. Žalovaný nebagatelizoval skutečnost, že policista Z. neviděl držení mobilního telefonu žalobcem. Prokázáním držení mobilního telefonu se zabýval v bodě 21 napadeného rozhodnutí.
16. Pokud jde o tvrzenou podjatost oprávněné úřední osoby, žalovaný nesouhlasí s tím, že by se měl namítaným vztahem dotčených osob blíže zabývat. Důkazní povinnost stíhala žalobce. Pouhé spekulativní tvrzení o přátelském poměru mezi dotčenými osobami nezakládá důvodné pochybnosti o podjatosti oprávněné úřední osoby. Při ústním jednání ani nevyšlo najevo, že by se snad znali. Námitkou žalobce se žalovaný zabýval v odstavci 10 až 16 napadeného rozhodnutí, z kontextu odůvodnění je zřejmé že provedení navrhovaného důkazu považoval žalovaný za nadbytečné.
17. Pokud jde o zdůvodnění správního trestu, správní orgány výměru pokuty řádně zdůvodnily. Uložené správní tresty odpovídají zjištěným okolnostem posuzovaného případu. Institut zahlázení odsouzení lze aplikovat pouze na žádost. Navíc přestupkový zákon nezná institut zahlázení odsouzení. Nelze proto trvat na přesném určení lhůty, kdy k analogickém uplatnění tohoto institutu dochází.
18. Žalobce proti výši pokuty v odvolání nijak nebrojil. Žalovaný ji přezkoumal z úřední povinnosti a zjistil celou řadu přítěžujících okolností. Uložení nižšího správního trestu by nesplňovalo svou preventivní a výchovnou funkci.

IV. Posouzení věci krajským soudem

19. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení. Žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Jedná se o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).
20. Krajský soud v souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky.
21. Žaloba není důvodná.

K námitce podjatosti

22. Nejprve se soud zabýval tvrzenými vadami předcházejícího přestupkového řízení. Žalobce namítá nesprávný postup žalovaného, pokud jde o vyřízení vznesené námitky podjatosti, jež byla poprvé vznesena v odvolání proti rozhodnutí o přestupku. Žalovaný se námitkou podjatosti zabýval v bodech 10–17 napadeného rozhodnutí jako s námitkou odvolací (viz k tomu souladně rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 130/2014-33) a vyhodnotil ji tak, že pouhý přátelský vztah na sociální síti nezakládá důvodnou pochybnost o nepodjatosti oprávněné úřední osoby.
23. Pokud se úřední osoba zná s některou z dalších úředních osob figurujících ve věci, ještě to neznamená, že lze důvodně pochybovat o její nepodjatosti. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2013, č. j. 1 Afs 7/2009-753, a v něm odkazované judikatury Nejvyššího soudu i Ústavního soudu (body 45-47), ke kolegiální známosti na profesní bázi by musely přistoupit ještě další skutečnosti, z nichž by bylo možné dovozovat nadstandardnost vztahu překračující rovinu běžné známosti. Samotné „přátelství“ na Facebooku takovou skutečností není, nejsou-li tvrzeny další skutečnosti zakládající pochybnosti o běžné známosti mezi těmito osobami. Takové skutečnosti žalobce neuváděl, a proto ani nebylo povinností žalovaného činit v tomto ohledu další zjišťování.
24. Soud se tedy s přijatým závěrem žalovaného ztotožnil, neboť propojení oprávněné úřední osoby prostřednictvím sociální sítě (zde Facebook) s policistou vystupujícím v postavení svědka bez dalšího nezakládá důvodný předpoklad, že oprávněná úřední osoba má takový poměr k věci, resp. z něho plynoucí zájem na výsledku řízení, pro nějž bylo na místě pochybovat o její podjatosti (§ 14 odst. 1 správního řádu). Je pravdou, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí k návrhu na provedení dokazování výsledkem obou dotčených osob výslovně nevyjádřil. Z kontextu vypořádání této odvolací námitky je však zřejmé, že mu pochybnost o nepodjatosti oprávněné úřední osoby nevznikla, a proto bylo nadbytečné dokazování v tomto směru doplňovat.

K přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) zákona o silničním provozu

25. Tohoto přestupku se dopustí fyzická osoba tím, že v provozu na pozemních komunikacích při řízení vozidla v rozporu s § 7 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu drží v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení.
26. Podle žalobce nebylo prokázáno, že by skutečně za jízdy držel mobilní telefon, neboť to tvrdil pouze pprap. K. a prap. Z. držení mobilního telefonu žalobcem neviděl. S obdobnou odvolací námitkou se důkladně vypořádal již žalovaný v bodech 18 až 25 napadeného rozhodnutí a soud se na základě spisové dokumentace mohl ztotožnit se závěrem o prokázání skutečnosti, že žalobce za jízdy mobilní telefon držel.
27. Ze spisového materiálu (viz úřední záznam ze dne 3. 7. 2021) vyplývá, že držení mobilního telefonu řidičem za jízdy bylo důvodem k zastavení vozidla a provedení silniční kontroly. To potvrzují i výpovědi žalobce a svědků (zasahujících policistů) v rámci správního řízení. Žalobce popíral, že by mobilní telefon za jízdy držel, což je však v rozporu s tím, co viděl pprap. K. Při hodnocení protichůdných tvrzení policisty a osoby, která se měla přestupku dopustit, je obecným východiskem předpoklad, že policistu lze považovat za nestranného svědka, protože vystupuje při provádění silniční kontroly a projednání přestupku v postavení úřední osoby, která nemá zájem na výsledku řízení (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63, či ze dne 4. 5. 2017, č. j. 10 As 318/2016-46). Z tohoto předpokladu by nebylo možné vycházet v situaci, kdy by

vyvstaly pochybnosti o věrohodnosti či pravdivosti tvrzení policisty, na jehož výpovědi je zjištěný skutkový stav založen. Takové pochybnosti však ani podle soudu v posuzované věci nevyvstaly.

28. Při hodnocení shromážděných důkazů je podstatné, že výpovědi policistů nejsou vzájemně rozporuplné. Prap. Z. nevypověděl, že by žalobce mobilní telefon nadržel. Pouze uvedl, že on držení mobilního telefonu žalobcem neviděl. To však nezpochybňuje věrohodnost výpovědi pprap. K. Jak ostatně i prap. Z. uvedl, mohl se v klíčovou dobu dívat jinam či mohl svou pozornost zaměřovat na dodržování jiných pravidel silničního provozu než právě na dění uvnitř kabiny vozidla. Pprap. K. byl přesvědčen o tom, že držení telefonu žalobcem viděl. Detailně popsal způsob držení telefonu, rozsvícený displej, jakož i nabíjecí kabel. Tomuto popisu kabiny vozidla odpovídají i pořízené videozáznamy, na nichž je žalobce zachycen na místě řidiče s mobilním telefonem, připojeným na nabíjecí kabel vedoucí z přístrojové desky vozidla.
29. Je pravdou, že se ve spisové dokumentaci objevily nesrovnalosti ohledně toho, zda žalobce předložil řidičský průkaz a zda mu byla zakázána další jízda. Nesrovnalosti ve spisovém materiálu bezpochyby vybízí k obezřetnosti, pokud jde o hodnocení jednotlivých důkazů, zejména výpovědí policistů. Toto zjištění nicméně ještě není důkazem o tom, že by policisté chtěli žalobci uškodit. Jednalo se spíše o omyl policistů, který mohl vzniknout v důsledku rutinního provádění opakovaných formálních úkonů. Z objektivního hlediska nelze tento omyl považovat za skutečnost, která by výpověď pprap. K. ve vztahu k otázce držení mobilního telefonu žalobcem za jízdy zpochybňovala.

K přestupku podle § 125c odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu

30. Tohoto přestupku se fyzická osoba dopustí tím, že se v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.
31. Podle § 5 odst. 1 písm. g) zákona o silničním provozu je řidič kromě povinností uvedených v § 4 dále povinen podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření podle zvláštního právního předpisu ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem.“ V souvislosti s porušením dotčené povinnosti řidiče je odkazováno na zvláštní právní předpis, kterým byl v době spáchání přestupku zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (dále jen „zákon č. 65/2017 Sb.“). Podle § 20 odst. 2 tohoto zákona platí: „V případě, že povinná osoba podle odstavce 1 orientační vyšetření odmítne nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.“
32. Žalobce namítá, že nebyl policisty vyzván k tomu, aby se podrobil testu na ovlivnění jinou návykovou látkou. Položením sugestivní otázky nebyla naplněna podmínka kvalifikované výzvy. Navíc se dle přesvědčení žalobce jednalo o zneužití výzvy, resp. mstu ze strany pprap. K.
33. Otázce zákonnosti požadavku na provedení orientačního nebo lékařského vyšetření se věnoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2016, č. j. 2 As 146/2015-45. Jakkoli jeho závěry byly přijaty na podkladě zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k

ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami, jsou relevantní i ve vztahu k nyní platné právní úpravě. Zákon č. 65/2017 Sb. totiž upravuje povinnost podrobit se orientačnímu a odbornému lékařskému vyšetření zjišťujícímu obsah jiné návykové látky než alkoholu obdobným způsobem.

34. Rozšířený senát konstatoval, že orientační a lékařské vyšetření „*jsou k sobě v určité hierarchii dané rozdílnou intenzitou zásahu do osobní svobody a tělesné integrity při jejich provádění a nastavené podmínky jejich provedení odpovídají zásadě minimalizace zásahů veřejné moci do sféry jednotlivce.*“ Pokud jde o podmínky pro provedení lékařského vyšetření, to nesmí být prováděno bezdůvodně, svévolně, či dokonce šikanózně, uplatní se pouze, pokud se lze důvodně domnívat, že řidič je pod vlivem jiné návykové látky (viz bod 19 usnesení rozšířeného senátu). Důvodnou domněnku o ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou zavdává např. odmítnutí orientačního vyšetření (viz bod 22 usnesení rozšířeného senátu). Zákon takovou situaci dokonce předpokládá; v takovém případě se nařídí provedení lékařského vyšetření ze zákona dle § 20 odst. 2 zákona č. 65/2017 Sb.
35. Pokud jde o samotné orientační vyšetření, „*(t)yto činnosti vykonává Policie ČR zcela rutinně, pravidelně i nahodile, bez toho, že by před „rozhodnutím“ o provedení silniční kontroly řidiče měla jakékoliv nutné podezření z ovlivnění alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Jiný přístup je z povahy silničního provozu vyloučen. I když lze v provozu vysledovat občas vozidla vymykající se způsobem jízdy ostatním vozidlům, jistě nelze dohled a následnou kontrolní činnost omezovat jen na jejich řidiče. To platí tím spíše, je-li uplatňován přístup tzv. nulové tolerance alkoholu při řízení vozidel*“ (bod 14 odkazovaného usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu). K orientačnímu vyšetření tedy není potřeba existence důvodné domněnky, že byl řidič jinou návykovou látkou ovlivněn.
36. Policisté žalobce vyzvali k tomu, aby se podrobil orientačnímu vyšetření na přítomnost jiné návykové látky. K provedení této výzvy mohli v rámci silniční kontroly přistoupit bez dalšího, byť prvotním důvodem pro zastavení vozidla žalobce bylo zjištění, že žalobce při řízení vozidla v ruce držel mobilní telefon. Tedy i bez ohledu na to, zda jeden z policistů ucítil při kontrole žalobce zápach sušiny konopí. Za situace, kdy se žalobce odmítl orientačnímu vyšetření podrobit, byla na místě výzva k tomu, aby se žalobce podrobil odbornému lékařskému vyšetření. Podmínka oprávněnosti výzvy tedy byla v případě výzvy k orientačnímu i odbornému lékařskému vyšetření naplněna.
37. I s ohledem na podmínky k provedení orientačního vyšetření je neopodstatněná námitka žalobce, že by snad výzva byla učiněna ze msty, resp. že došlo k jejímu zneužití. Úkon v podobě výzvy podrobit se vyšetření ke zjištění, zda řidič nebyl ovlivněn návykovou látkou, je běžnou a rutinní součástí pracovní náplně policisty vykonávajícího dohled nad bezpečností silničního provozu. Podle videozáznamů, které jsou součástí správního spisu, bylo jednání policistů zcela věcné. Není patrné jakékoli nevhodné chování policistů vůči žalobci, styl komunikace je standardní. Průběh samotné silniční kontroly nebyl neobvyklý. Nejednalo se o situaci, na kterou by bylo možné analogicky aplikovat závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 6. 2011, č. j. 7 As 83/2010-63, jak argumentuje žalobce. V projednávané věci nedošlo k nezvykle důkladné kontrole, policista neprojevil neobvyklou horlivost a důkladnost v tom, že by podroboval řidiče i rozsáhlé kontrole technického stavu vozidla a povinné výbavy.
38. K námitce, že výzva k absolvování odborného lékařského vyšetření nebyla výzvou kvalifikovanou, lze uvést následující. Úřední výzva bývá vyslovena nebo projevena při

výkonu pravomoci úřední osoby a musí být v souvislosti s tímto výkonem. Je charakteristická svojí neformálností a fakticitou, podstatným je proto obsah, nikoli forma takové výzvy (srov. rozsudek NSS ze dne 20. 7. 2017, čj. [1 As 114/2017-26](#)). Žádný právní předpis neobsahuje přesný popis toho, jak by měla být dotčená výzva ze strany úřední osoby formulována (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2017, č. j. [1 As 114/2017-26](#)). Z výzvy, popř. také okolností, za kterých byla učiněna, však musí být bez obtíží rozpoznatelné, za jakým účelem má být vyšetření provedeno a jaké právní následky jsou spojeny s jeho odmítnutím (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. [1 As 26/2014-41](#), bod 37).

39. Žalobce i oba policisté shodně vypověděli, že pprap. K. se jednou dotázal žalobce, zda absolvuje orientační vyšetření a lékařské vyšetření na ovlivnění jinou návykovou látkou, což žalobce odmítl. Tato interakce není zachycena na videozáznamech. Následně se odehrálo to, co je zachyceno na prvním videozáznamu a poté to, co je zachyceno na druhém videozáznamu.
40. Pokud jde o první interakci, žalobce sám vypověděl, že *„přiběhl pan K., měl něco v ruce a zeptal se mě, jestli chci provést test na drogy. Já jsem to bral v ten moment jako mstu za to, že jsem nesouhlasil s pokutou za telefon. Řekl jsem, že nechci a on odešel.“* Následující interakce jsou zaznamenány na videozáznamech.
41. Na prvním videozáznamu z místa spáchání přestupku se pprap. K. dotázal žalobce: *„Takže odmítáte test na drogy, který teďka provedeme v rámci silniční kontroly?“* což žalobce kývnutím hlavy potvrdil. Pprap K. se dále dotázal: *„odmítáte i vyšetření s odběrem krve a moči v nemocnici na které máte nárok?“* což opět žalobce potvrdil. Z druhého videozáznamu z místa spáchání přestupku plyne, že prap. Zálešák žalobce mimo jiné poučil o možnosti odeprít podání vysvětlení. Dále mu sdělil: *„Tím že jste odmítl test na ovlivnění případné návykovými látkami, se dopouštíte přestupku, kdy tato věc bude následně oznámena k dalšímu projednání na odbor dopravy místně příslušnému čili do Uherského Brodu.“*
42. Soud má vzhledem k výpovědi žalobce, jakož i vzhledem k obsahu videozáznamů za prokázané, že žalobce byl kvalifikovaně vyzván k tomu, aby se podrobil orientačnímu vyšetření, což odmítl, následně byl vyzván k tomu, aby se podrobil odbornému lékařskému vyšetření, což rovněž odmítl. Z výpovědi žalobce, jakož i z videozáznamů je zjevné, že žalobce rozuměl tomu, co se po něm požaduje.
43. Pokud jde o samotnou slovní formulaci výzvy, absence výslovného příkazu neznámá, že by se o kvalifikovanou výzvu nejednalo. Jak již bylo shora uvedeno, výzva je charakteristická svojí neformálností a fakticitou. Žalobce byl prap. Z. výslovně poučen o tom, že se odmítnutím absolvování vyšetření dopouští přestupku. Byl poučen o tom, že věc bude oznámena správnímu orgánu. Skutečnost, že výzva může být formulována i otázkou, přitom akceptoval Nejvyšší správní soud např. i v rozsudku ze dne 31. 8. 2005, č. j. 6 As 41/2004-5.

Správní trest

44. Žalobce namítá, že výše správního trestu nebyla řádně a dostatečně odůvodněna. Krajský soud námitce nepřezkoumatelnosti sankce nepřisvědčil. Odůvodněním uloženého trestu se důkladně zabýval již prvostupňový orgán. Žalovaný pak výši správního trestu přezkoumal z úřední povinnosti, přičemž se s výší uloženého trestu ztotožnil, což rovněž řádně odůvodnil (viz body 46–57 napadeného rozhodnutí).

45. Uložení správního trestu je výsledkem správního uvážení. Úlohou soudu je přezkoumat, zda správní orgán provedl správní úvahu v mezích zákonem dovolených hranic. Správní trest byl žalobci uložen v horní polovině zákonné sazby přísněji trestaného přestupku, kterého se žalobce dopustil. Skutečnost, že se žalobce dopustil spáchání více přestupků, je přitěžující okolností dle § 40 písm. b) zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Skutečnost, že žalobce spáchal přestupek opakovaně je přitěžující okolností dle písm. c) tohoto ustanovení, což se týká přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu za jízdy.
46. Pokud jde o skutečnost, že se jednalo o frekventovanou silnici, tu správní orgány dovozovaly ve vztahu k místu spáchání přestupku, neboť se jednalo o komunikaci II. třídy. Z obou rozhodnutí správních orgánů je zřejmé, že se k uložení správního trestu v horní polovině zákonné sazby přiklonily také proto, že přestupky byly spáchány v obci, kde je obecně hustší provoz, a mohou být ohroženi i nemotoroví účastníci silničního provozu. Přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu se žalobce navíc dopustil v křižovatce, kde je nutné dbát zvýšené pozornosti.
47. Odůvodnění žalovaného je nicméně nutno korigovat v tom, že žalobci nebylo možné klást k tíži, že při držení mobilního telefonu odvracel zrak od situace v silničním provozu. Snížení pozornosti v důsledku držení mobilního telefonu za jízdy je imanentní součástí přestupkového jednání spočívajícího v porušení § 7 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu. Toto pochybení žalovaného se však do správního trestu uloženého rozhodnutím o přestupku neodrazilo. Jednalo se pouze o jeden z mnoha aspektů, ke kterým žalovaný při přezkumu výše sankce přihlédl.
48. Důvodná není ani námitka, že žalovaný nevysvětlil, proč nebyl aplikován institut zahlázení odsouzení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobce se v letech 2019 a 2020 dopustil celkem pěti přestupků. Přestupku spočívajícího v držení mobilního telefonu za jízdy se žalobce dopustil dne 14. 7. 2019. Ke starším přestupkům pak z důvodu jejich zahlázení žalovaný nepřihlížel, jak plyne z bodu 54 napadeného rozhodnutí. Žalovaný tedy zjevně vycházel z judikaturou většinově akceptované doby zahlázení odsouzení tří let od spáchání přestupku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 11. 2018, č. j. 3 As 202/2017-35, či rozsudek téhož soudu ze dne 19. 1. 2023, č. j. 2 As 71/2022-34). Institut zahlázení byl tedy aplikován v souladu s judikaturou správních soudů, neboť aktuální právní úprava jednoznačně nestanoví, zda a kdy dochází k zahlázení přestupkového odsouzení a zda lze po uplynutí určité doby ke starším přestupkům přihlížet. Soud proto shrnuje, že výše uloženého správního trestu byla řádně odůvodněna a nevybočuje z mezí správního uvážení.
49. Ještě v reakci na vyjádření žalovaného k žalobě, podle něhož je třeba o zahlázení odsouzení požádat, lze podotknout, že právní úprava (trestní zákoník) pamatuje i na případy zahlázení odsouzení ze zákona (např. výkonem trestu zákazu činnosti či peněžitého trestu). Na žádost soudu rozhodují pouze v případech (§ 105 trestního zákoníku), kdy k zahlázení ze zákona nedochází.

V. Závěr a náklady řízení

50. Soud dospěl k závěru, že žalobní námitky nejsou důvodné. Neshledal ani jiné vady, k nimž by musel případně přihlídnout z úřední povinnosti, a proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

51. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 18. dubna 2023

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně